

СОВЕТ ВАХИТОВСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ВЕРХНЕУСЛОНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЮГАРЫ ОСЛАН
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫҢ
ВАХИТОВ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

28.05.2019

д. им. М. Вахитова

КАРАР

№ 62-285

**Югары Ослан муниципаль районы Вахитов авыл жирлеге территориясендә
жәмәгать зиратларының эшчәнлеге тәртибен һәм жирләү урыннарын карап
тоту Кагыйдәләрен раслау турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, «Жирләү һәм жирләү эше турында» Федераль закон, Россия Федерациясе баш дәүләт санитар табибының № 84 28.06.2011 ел карары белән расланган «Зиратларны, жирләү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыруга, урнаштыруга һәм карап тотуга гигиена таләпләре» СанПиН 2.2882-11 туры китереп,

**Югары Ослан муниципаль районы Вахитов авыл жирлеге
карап чыгарды:**

1. Югары Ослан муниципаль районы Вахитов авыл жирлеге территориясендә жәмәгать зиратларының эшчәнлеге тәртибен расларга(1нче кушымта).
2. Югары Ослан муниципаль районы Вахитов авыл жирлеге территориясендә жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен расларга(2 нче кушымта).
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында Вахитов авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында урнаштырырга.

**Совет Рәисе урынбасары,
Югары Ослан муниципаль районы
Вахитов авыл жирлеге
Башлыгы урынбасары**

М.К. Идиятуллин

Югары Ослан муниципаль районы
Вахитов авыл жирлеге Советының
28 маенда кабул ителгән
62-285 номерлы карарына
№ 1 кушымта

**Югары Ослан муниципаль районы
Вахитов авыл жирлеге территориясендә жәмәгать зиратларының эшчәнлеге
тәртибе.**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Жәмәгать зиратлары эшчәнлегенә элек тәртибе (алга таба – Тәртип) “Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 6 октябрдагы 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә эшләнгән. “Жирләү һәм жирләү эше турында” 1996 елның 12 гыйнвардагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә жирлек территориясендә һәр кешегә аның вафатыннан соң жирләү, аның ихтыяр белдерүен исәпкә алып, жирлек территориясендә гражданнар өчен элек Кагыйдәләр нигезендә жир биләмәсе (жәсәдләр) өчен түләүсез жир кишәрлеге бирү гарантияләнгән.

1.2. Гражданнар үзләре Вахитов авыл жирлеге Башкарма комитеты белдерүе белән жирләүне оештыра.

1.3. Куралово авыл жирлеге Башкарма комитеты зиратны карап тоту, төзекләндерү һәм төзекләндерү эшләрен башкара.

2. Жирләү тәртибе

2.1. Жирләү-кешенә жәсәден (жәсәдләрен) вафатыннан соң жирләү, аның ихтыяр белдерүен исәпкә алып, санитария һәм башка таләпләргә каршы килми торган горөф-гадәтләргә туры китереп, йола гамәлләре.

2.2. Авыл жирлеге территориясендә үлгән (үлгән) мәетне күмү жәмәгать зиратларында башкарыла:

- Мулланур Вахитов исемендәге авыл (мөселман дине)
- Ватан авылы (мөселман дине)
- Гребени авылы (православие дине)
- Бакча-Сарай авылы (мөселман дине)
- Ташевка авылы (православие дине)

2.3. Үлгән (вафат булган) кешене күмү ЗАГС органнары тарафыннан бирелгән паспорт яки шәхесен раслаучы башка документны күрсәтеп бирелгән үлү турындагы таныклык нигезендә башкарыла, ул жирләүне үз өстенә алган кеше тарафыннан башкарыла.

2.4. Жәмәгать зиратларында жирләү дин, хәрби, башка горейф-гадәтләрне һәм йолаларны исәпкә алып башкарылырга мөмкин. Жәмәгать зиратларында ялгыз, туган жир биләмәләре (зоналары) аерым жир кишәрлекләре карала. Башка төр күмү каралмаган.

2.5. Жәмәгать зиратлары территорияләрендә үлгән кешене күмү өчен бушлай бирелә торган жир участогы күләме жирле үзидарә органы тарафыннан шул ук участка үлгән ирнең яки якин туганының жирләрен жирләүне гарантияләү өчен билгеләнә.

2.6. Жирләү өчен бушлай бирелә торган жирләрнең күләме:

Күмелү төре	Жир кишәрлекләре күләме		
	Озынлыгы, м	Киңлеге, м	Мәйданы, кв. м
Ялгыз күмүләр	3,5	2,0	7,0
Туганнар каберлекләре	3,5	4,0	14,0
Урналар белән прах күмү өчен	0,8	1,1	0,88
Гаилә күмүе	3,5	8,0	28,0

Ялгыз күмелгән урыннар-жәмәгать зиратлары территориясендә үлгән (вафат булган) кешенең мәетен күмгән вакытта ире, якиннары, туганнары (балалары, уллыкка алынган, уллыкка алуучылар, туганнары, оныклары, бабайлары, әбиләре), башка туганнары, законлы вәкилләре яки үлгән (һәлак булган) мәетне күмәргә бурычлы башка затлар жирләү өчен түләүсез бирелә торган урыннар (алга таба шулай ук үлгән (вафат булган) кешенең мәетен күмәргә бурычлы – жирләүне гамәлгә ашыру бурычын үз өстенә алган зат) туганлык яисә гаилә күмү, шулай ук шәхесләре эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән яки хатыны, якин туганнары, яисә законлы вәкиле булмаган яисә алар жирләүне гамәлгә ашыра алмаган гражданныр турында билгеле булмау.

Туганнарны жирләү-мәрхүмне жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган жирләү урыннары, шул ук урында мәетнең хатыны яки якин туганы күмелүне гарантияләү өчен. Туган жирләү урыннары мәрхүмне жирләгәндә, ягъни Башкарма комитетка мөрәжәгать иткән көнне туган жирләү урыны бирү турында гариза белән бирелә.

Гаилә (туганнар) күмелгән урыннар-өч һәм аннан күбрәк үлгән туганнарын күмү өчен. Гаилә (нәсел) жирләү урыннары мәрхүмне жирләгәндә дә бирелә.

2.7. Озын яктагы каберләр арасында ара 1 метрдан да ким булмаска тиеш, кыска як буенча — 0,5 метрдан да ким булмаска тиеш. Кабернең озынлыгы 2,0 м

дан да ким булмаска тиеш, киңлеге — 1,0 м, тирәнлеге – 1,5 м дан да ким булмаска тиеш. Үлгән балаларны күмгән вакытта кабернең күләме кимергә мөмкин.

3. Кабер өстендәге корылмаларны урнаштыру һәм аларны карап тоту

3.1. Зиратларда кабер өстендә корылмалар (каберлекләр) һәм чардуганнар урнаштыру бары тик бирелгән жирләү урыннары чикләрендә генә рөхсәт ителә. Билгеләнелә торган кабер өсте корылмалары һәм коймалар жирләү урыннары чикләре өчен чыгып торырга яки күршеләрнекенә керергәт тиеш түгел. Кабер өсте корылмаларының биекlege 2 метрдан, койма — 1 метрдан артмаска тиеш.

3.2. Кабер өсте корылмаларында (каберлекләр) язулар, чыннан да, бу урында күмелгән үлекләр турындагы белешмәләргә туры килергә тиеш.

3.3. Объектны билгеләнгән тәртиптә кешеләр сәламәтлегенә куркыныч тудыручы тузган дип тану очракларыннан тыш, кабер өсте корылмаларын (каберлекләренә) һәм койманы куллану срогы чикләнми.

3.4. Чоку корылмалары төзелеш нормаларының һәм кагыйдәләренә тиешле таләпләрен үтәп билгеләнә.

3.5. Гражданнар (оешмалар) тарафыннан билгеләнгән кабер өсте корылмалары (һәйкәлләр, чәчәк түтәлләре һ.б.) аларның милке булып тора.

3.6. Авыл жирлеге Башкарма комитеты билгеләнгән кабер өсте корылмалары өчен матди җаваплылык тотмый.

3.7. Кабер өсте корылмасы, күмү өчен карау һәм күмү турында мәгълүматлар булмаганда, соңгылары законда билгеләнгән тәртиптә хужасыз дип танылырга мөмкин.

4. Зиратларның эш кагыйдәләре

4.1. Зиратлар көн саен ачык.

4.2. Зиратларда күмү көн саен 10.00 сәгәткә 18.00 сәгәткә кадәр башкарыла.

4.3. Зират территориясендә килүчеләр жәмәгать тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш.

4.4. Зиратка килүчеләр хокуклары:

- әлеге тәртип таләпләренә туры китереп һәйкәлләренә урнаштыру;
- кабер участогында чәчәкләр утырту;
- гамәлдәге законнарда каралган башка хокуклар.

4.5. Зират территориясендә килүчеләргә тыела:

— авыл жирлеге Башкарма комитетына гражданлык хәле актларын теркәү органнары тарафыннан бирелгән үлем турында таныклыкны яисә медицина учреждениесе тарафыннан билгеләнгән рәвештәге документны күрсәтмичә күмүне үз белдекләп башкарырга;

- зиратлардагы һәйкәлләренә, жиһазларны бозарга, территорияне чүпләргә;

- яшел үсентеләрне ватарга, чәчәкләр өзәргә, венюклар жыярга;
- әтләрне йөртү, йорт хайваннарын йөртү, кошлар тоту, жыләк-жимеш, гөмбә жыярга;
- грунт казу һәм төзелеш материаллары запасларын калдыру;
- бу урыннарда үз белдеге белән жирләү рөхсәт ителми. Мондый гамәлләр кылган затларга әйләнә-тирә мохиткә зыян китергән гамәлләр өчен гамәлдәге законнар чаралары кулланыла;
- зират территориясенәң жәмәгать тәртибен һәм чисталыгын бозучы башка гамәлләр башкару.

4.6. Әлеге тәртипне бозган өчен гаепле затлар гамәлдәге законнар нигезендә жаваплы.

**Югары Ослан муниципаль районы
Вахитов авыл жирлеген Советының
28 маенда кабул ителгән
62-2 85 номерлы карарына
№ 2 кушымта**

**Югары Ослан муниципаль районы
Вахитов авыл жирлеген территориясендә күмү урыннарын карап тоту
Кагыйдәләре**

Жирләү урыннарын карап тотуның әлеген Кагыйдәләре (алга таба — Кагыйдәләр) “Россия Федерациясендә жирле үзидарәнен оештыруның гомуми принципнары турында ” 2003 елның 6 октябрендәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә эшләнгән. «Жирләү һәм жирләү эшене турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, авыл жирлегендә жирләү урыннарын тиешле тәртиптә тотуны тәмин итү, зиратларны карап тотуга санитар һәм экологик таләпләрне үтәү максатыннан чыгып эшләнә.

1. Жир кишәрлекләрен һәм зиратларны урнаштыруга таләпләр

1.1. Зират территориясен жирләү ысулына бәйсез рәвештә функциональ зоналарга бүленә:

- керү юлы;
- күмү урыны;
- зират периметры буенча саклагыч (яшел) зона.

1.2. Күмү зонасы зиратның төп, функциональ өлешен булып тора. Жәмәгать зиратларында ялгыз күмү, туганнарны күмү, гаилә күмүе һәм мемориаль корылмалар өчен жир кишәрлекләре, шулай ук шәхесләрен билгеләнмәгән үлгән кешеләрне күмү өчен жир кишәрлекләрен карала.

2. Күмү урыннарын жиһазлау һәм яшелләндерү

2.1. Жирләү урыннарын яшелләндерү һәм төзекләндерү гамәлдәгә нормалар һәм кагыйдәләр белән башкарылырга тиеш.

2.2. Жирләү урыннарын төзү һәм төзекләндерү буенча барлык эшләр дә булган агачларның, куакларның һәм үсемлек грунтларының максимал сакланышы белән башкарылырга тиеш.

3. Жирләү урыннарын тоту

3.1. Авыл җирлеге территориясендә җирләү урыннарын (зиратларны) тоту авыл җирлеге Башкарма комитетына йөкләнә.

3.2. Авыл җирлеге Башкарма комитеты тээмин итәргә тиеш:

- җир кишәрлеген күмү өчен билгеләнгән норманы үтәү;
- инженерлык җиһазларын, коймаларны, юлларны, зиратларны төзек хәлдә карап тоту һәм аларны ремонтлау;
- зират территориясендә яшелләндерү, яшел үсентеләрне карау һәм аларны яңарту;
- зиратларны системалы җыештыру һәм чүпне вакытында чыгару;
- янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәү;
- санитар нормаларны һәм кагыйдәләрне үтәү;
- чүп жыю өчен контейнер мәйданчыкларын төзекләндерү;

4. Җирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен бозган өчен контроль һәм жаваплылык

4.1. Әлеге кагыйдәләрнең үтәлешен тикшереп торалар:

- Авыл җирлеге Башкарма комитеты;
- Россия Федерациясенең гамәлдәге законнарында каралган очрақларда башка хезмәтләр.

4.2. Әлеге кагыйдәләрне бозуда, шулай ук кабердә (табут) булган әйберләрне һәм кабердә ритуаль атрибутларны урлауда гаепле затлар Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары нигезендә жаваплылыкка тартыла.